

Информация за финансиране на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2021 г.
Основна научна област:
Химически науки
№ на договор:
КП-06-Н59/5
Начална дата на проекта и срок на договора:
36 месеца
Заглавие на проекта:
Механизъм на сорбция на CO ₂ и H ₂ в порести материали
Базова организация:
Институт по обща и неорганична химия – БАН
Партньорски организации:
Софийски университет “Св. Кл. Охридски”
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
проф. д-р Михаил Михайлов
Общ размер на договореното финансиране:
130 000 лв

Резюме на проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

Глобалното затопляне и климатичните промени са основен проблем на съвременното общество. Понастоящем се полагат големи усилия за намаляване на емисиите от CO₂. Това се постига посредством два основни подхода – улавяне на отделения CO₂ и преминаване към водородна икономика. И в двата случая е необходимо разработването на ефективни адсорбенти, съответно за CO₂ и H₂. Независимо от сериозните успехи в тази област, все още редица фундаментални въпроси остават неизяснени. Така например, не са установени със сигурност активните центрове за адсорбция на двата газа върху множество системи. Един от най-мощните методи за установяване на механизма на адсорбция е вибрационната спектроскопия, но по въпроса за референтните честоти както на CO₂, така и на H₂, липсва консенсус.

Настоящият проект предвижда детайлно изследване на механизма на адсорбция на CO₂ и H₂ върху основните класове от порести материали: зеолити, металорганични структури и мезопорести оксиди. Целта е да се изясни в детайли механизмът на адсорбция и вида на активните центрове, върху които тя протича. Ще се определят референтните вибрационни честоти на двата газа в порести материали и доколко те зависят от размера на порите. Ще се търсят адсорбенти, при които към един активен център се свързват две или повече молекули от адсорбата. Важна особеност на настоящия проект е изучаването на адсорбцията в присъствие на вода и разработването на адсорбенти, работещи във влажна атмосфера, което е от практическо значение особено при разработването на материали за контрол на CO₂. Изследването е интердисциплинарно и обединява усилията на два колектива с експертиза съответно в експерименталните и теоретичните изследвания.

Членове на научния колектив

Организации/участници ¹	Бележка ²
Базова организация:	
Институт по обща и неорганична химия - БАН	
Ръководител на научния колектив	
проф. д-р Михаил Йорданов Михайлов	учен
Участници:	
чл. кор. проф. дхн Константин Иванов Хаджииванов	учен
доц. д-р Елена Здравкова Иванова	учен
доц. д-р Кристина Костова Чакърлова	учен
доц. д-р Димитър Александров Панайотов	учен
доц. д-р Станислава Методиева Андонова	учен
доц. д-р Никола Людмилов Дренчев	учен
Олег Вячеславович Лагунов	учен
Виделина Радославова Здравкова	химик химик
Партньорска организация:	
Софийски университет "Св. Кл. Охридски"	
Участници:	
проф. д-р Християн Александров Александров	учен
ас. Кристина Боянова Симеонова	докторант
Стоян Павлов Граматиков	студент

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).